

Sygn. akt VIII U 481/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 listopada 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Łazowska
Protokolant:	Ewa Gambuś

po rozpoznaniu w dniu 18 listopada 2015 r. w Gliwicach

sprawy P. P. (P.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania P. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 20 lutego 2015 r. **nr** (...)

oddala odwołanie.

(-) SSO Grażyna Łazowska

Sygn. akt. VIII U 481/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20 lutego 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu P. P. prawa do emerytury w niższym wieku w oparciu o art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U.2015 poz. 748 z późn. zm.) w związku z tym, iż nie udowodnił on 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach przy pracach wymienionych w wykazie A stanowiącym załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Organ rentowy nie uwzględnił okresu pracy w warunkach szczególnych od 03.09.1971r. do 01.11.1989r. na stanowisku lakiernik samochodowy ponieważ w świadectwie wykonywania pracy w warunkach szczególnych z dnia 13.04.1995r. brak jest adnotacji na jakiej podstawie (...) Stacja Obsługi nr 6 w (...) spółka cywilna K. S. i A. M. wystawił świadectwo za okres zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Państwowym (...) Stacja Obsługi nr 6.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony wskazał, że świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych zostało wydane przez kierownictwo (...) nr (...), a w toku postępowania, że przez 15 lat wykonywał prace przy lakierowaniu natryskowym-nie zhermetyzowanym.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji, a dodatkowo podniósł, że do okresów pracy w warunkach szczególnych nie zaliczył odwołującemu zatrudnienia od 03.09.1971r. do dnia 01.11.1989r. w Przedsiębiorstwie Państwowym (...) Stacja Obsługi nr 6 w charakterze lakiernika samochodowego (w okresie od dnia 15.09.1983r. do 31.07.1984r. ubezpieczony przebywał na urlopie bezpłatnym), z uwagi na to, że w świadectwie wykonywania pracy w warunkach szczególnych z dnia 13.04.1995r. wystawionym przez Przedsiębiorstwo Państwowe (...) Stacja Obsługi nr 6 w R. K. S. i A. M. brak podstawy prawnej wystawienia dokumentu. Ponadto w świadectwie pracy z dnia 31.03.2005r. nie znajduje się adnotacja o wykonywaniu przez odwołującego pracy w warunkach szczególnych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony ukończył 60 rok życia w dniu (...), legitymuje się okresem składkowym i nieskładkowym na dzień 1.1.1999r. w wymiarze 25 lat, nie jest członkiem OFE.

Od 03.09.1971r. do 01.11.1989r. ubezpieczony był zatrudniony w Przedsiębiorstwie Państwowym (...) Stacja Obsługi nr 6 w R. na stanowisku lakiernika samochodowego

W latach 1971-1996 kierownikiem Stacji nr 6 był A. M. (2), który następnie w ramach spółki cywilnej związanej z K. S. (2), przejął Stację wraz z pracownikami.

Przedsiębiorstwo Państwowe (...) Stacja Obsługi nr 6 w R. zajmowało się diagnostyką, naprawami gwarancyjnymi i sprzedażą samochodów. Przedsiębiorstwo oferowało pełen zakres usług naprawczych i obsługiwało zarówno przedsiębiorstwa jak i osoby prywatne. Zakład zatrudniał około siedemdziesięciu pracowników, w tym dwóch lub trzech lakierników. W ramach przedsiębiorstwa funkcjonowała hala napraw oraz warsztat lakierniczy, w którym zatrudniony był ubezpieczony.

W okresie spornym zatrudnionych było dwóch lakierników: J. P. i ubezpieczony, a jedna osoba przyuczała się do zawodu. Lakiernicy zajmowali się przygotowaniem samochodów do malowania i właściwym lakierowaniem. Prace przygotowawcze polegały na usunięciu starego lakieru, nałożeniu podkładu przy pomocy pistoletu natryskowego, usunięciu nierówności, szlifowaniu, kitowaniu karoserii ewentualnie nałożeniu drugiego podkładu oraz wyszlifowaniu karoserii. Lakiernik miał za zadanie także mieszanie farb. Prace przygotowawcze związane z przygotowaniem do nałożenia lakieru na jeden samochód trwały około tygodnia. Samo nakładanie lakieru zajmowało około dwóch do trzech godzin i polegało na malowaniu samochodu pistoletem natryskowym w zamkniętym pomieszczeniu. Nakładane były trzy warstwy lakieru z przerwami trwającymi do 1,5 godziny. Samochody były lakierowane przy użyciu pistoletu natryskowego. Każdy z zatrudnionych lakierników miał obowiązek pomalowania średnio 4-5 samochodów miesięcznie. W trakcie właściwego malowania samochodu, drugi lakiernik zajmował się porządkami w kantorku lub zamawianiem materiałów, ponieważ w tym czasie nie mógł na hali zajmować się czynnościami przygotowawczymi.

Ubezpieczony otrzymywał mleko, posiłki regeneracyjne, wypłacano mu dodatek szkodliwy.

A. M. (2), jako kierownik Stacji Obsługi (...) rozpoczął tam pracę w 1971r. i prowadził ją do 1997 lub 1998r., w tym przez pewien okres w ramach spółki cywilnej zawartej w K. S. (2). Spółka ta przejęła Stację nr 6 wraz z pracownikami.

W dniu 13.04.1995r. K. S. (2) wydał ubezpieczonemu świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach, w którym wskazał, że ubezpieczony w okresie od 3.09.1971r. do 1.11.1989r. wykonywał prace lakiernicze wymienione w wykazie A dziale III poz. 73 pkt.1 zawartym w załączniku nr 1 do zarządzenia nr 3 Ministra Przemysłu Metalowego i Hutnictwa z 30.03.1985r. J. P. pracował z odwołującym w firmie (...) Stacja Obsługi nr 6 w charakterze lakiernika samochodowego (początkowo ucznia) od 01.09.1976r. do 31.03.1986r. Z kolei J. W. był zatrudniony we wskazanej

firmie od dnia 30.05.1973r. do 30.06.1984 r. i również pracował z ubezpieczonym jako mechanik samochodowy. W przedsiębiorstwie był także zatrudniony E. P. na stanowisku mechanika samochodowego, starszego referenta i magazyniera od dnia 01.08.1976r. do dnia 14.01.1983r.

(dokumenty akt emerytalnych, dokumenty akt osobowych ubezpieczonego, zeznania świadka J. P. k. 44, zeznania świadka J. W. k. 44-45, zeznania świadka E. P. k. 45, zeznania świadka A. M. (2) k. 53-54, zeznania ubezpieczonego P. P. k. 54, świadectwo pracy E. P. k. 41, świadectwo pracy J. W. k. 42, pismo (...) Agencji (...) z dnia 27.03.2015r.).

Ustalając stan faktyczny, Sąd oparł się przede wszystkim na zeznaniach świadka J. P. i ubezpieczonego, bowiem jako współpracujący ze sobą lakiernicy, posiadają wiedzę o tym jak rzeczywiście wyglądała ich praca. Pozostali świadkowie, w większości potwierdzili w swych zeznaniach, że ubezpieczony zajmował się przygotowaniem samochodów do malowania i ich właściwym malowaniem oraz, że średnio lakiernicy malowali od 3 do 5 samochodów miesięcznie. Natomiast, jeśli chodzi o szczegóły wykonywania tych prac, swoje twierdzenia opierali na przypuszczeniach, używając sformułowań „wydaje mi się”, „przypuszczam” albo „nie znam szczegółów”.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 w zw. z art. 32 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. 2015r., poz. 748 ze zm.) prawo do emerytury ma ubezpieczony urodzony po dniu 31 grudnia 1948 roku, który:

- ukończył 60 lat w przypadku mężczyzny,
- udokumentował do dnia 31.12.1998r. 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, w tym co najmniej 15 lat zatrudnienia przy pracach wymienionych w wykazie A rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz.43 ze zm.),
- nie przystąpił do OFE albo złożył wnioski o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa.

Po myśli § 2 ust. 1 i 2 w/w rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

W niniejszej sprawie jedyną sporną okolicznością było, czy ubezpieczony przepracował co najmniej 15-lat w warunkach szczególnych. Ubezpieczony podnosi, że w spornym okresie był zatrudniony jako lakiernik.

Wykaz A, dział XIV pkt. 17, stanowiący załącznik do wyżej przywołanego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. wymienia jako pracę wykonywaną w warunkach szczególnych „lakierowanie ręczne lub natryskowe – nie zhermetyzowane”.

W tym miejscu podkreślenia wymaga, że prawo do emerytury w wieku niższym od powszechnego z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest ściśle związane z szybszą utratą zdolności do zarobkowania z uwagi na szczególne warunki lub szczególny charakter pracy. Praca taka, świadczona stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, przyczynia się do szybszego obniżenia wydolności organizmu, stąd też wykonująca ją osoba ma prawo do emerytury wcześniej niż inni ubezpieczeni. Prawo to stanowi przywilej i odstępstwo od zasady wyrażonej w art. 27 ustawy z 1998 r. o

emeryturach i rentach z FUS, a zatem regulujące je przepisy należy wyklądać w sposób gwarantujący zachowanie celu uzasadniającego to odstępstwo (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 czerwca 2011 r., sygn. akt I UK 393/10, LEX nr 950426). W wyroku z dnia z dnia 22 lutego 2007 r., sygn. akt I UK 258/06. M.P.Pr. (...), Sąd Najwyższy orzekł, że wcześniejsza emerytura jest dla powszechnego systemu świadczeń emerytalnych "instytucją" wyjątkową, określającą szczególne uprawnienia. Zawarcie przez ustawodawcę w zamkniętym katalogu wykazu pracowników zatrudnionych w szczególnym charakterze wyłącza możliwość jego rozszerzenia w procesie stosowania prawa. Możliwość odstępstwa od zasady powszechnej - zwłaszcza ze względu na przesłankę szczególnego charakteru zatrudnienia - pozostaje atrybutem władzy ustawodawczej, a nie sądowniczej."

Odnosząc powyższe do rozpoznawanej sprawy, podkreślenia wymaga, że ustawodawca uznał za pracę w warunkach szczególnych „lakierowanie...” a nie „prace przy lakierowaniu.”

W ocenie Sądu, przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, że ubezpieczony w sporym okresie nie zajmował się „lakierowaniem” stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Zasadniczą częścią jego pracy, stanowiły tzw. czynności przygotowujące samochód do malowania, polegające na usunięciu starego lakieru, nałożeniu podkładu przy pomocy pistoletu natryskowego, usunięciu nierówności, szlifowaniu, kitowaniu karoserii ewentualnie nałożeniu drugiego podkładu oraz wyszlifowaniu karoserii. Prace przygotowawcze związane z przygotowaniem do nałożenia lakieru na jeden samochód trwały około tygodnia, natomiast samo nakładanie lakieru zajmowało około dwóch do trzech godzin (nakładano trzy warstwy lakieru z przerwami trwającymi do 1,5 godziny). Ubezpieczony malował średnio do pięciu samochodów miesięcznie, co oznacza, że praca polegająca na „lakierowaniu” zajmowała mu maksymalnie 15 godzin w miesiącu. Dysproporcja czasu poświęcanego przez ubezpieczonego na lakierowanie (kilka godzin, na ogół od dwóch do trzech godzin) w odniesieniu do czasu przeznaczanego na czynności przygotowawcze (kilka dni, nawet do pięciu dni w tygodniu) nie pozwala na uznanie, iż ubezpieczony wykonywał pracę lakiernika stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Powołane przez pracodawcę w świadectwie pracy ubezpieczonego zarządzenie nr 3 Ministra z dnia 30.03.1985r., nie stanowi już źródła prawa. Podkreślenia wymaga bowiem, że wykonywanie pracy na stanowisku określonym w zarządzeniu resortowym, której nie wymieniono w wykazach A i B, stanowiących załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. nie uprawnia do emerytury na podstawie art. 184 ustawy emerytalnej [vide wyroki Sądu Najwyższego z dnia 20.10.2005r., I UK 41/05, OSNP 2006/19-20/306; z dnia 27.01.2012r., II UK 103/11, LEX nr 1130388].

Ustalając, że ubezpieczony nie udokumentował 15 lat pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, Sąd stwierdził, że P. P. nie spełnia łącznie wszystkich warunków niezbędnych do przyznania emerytury z obniżonego wieku, wynikających z treści art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a tym samym jego odwołanie jest nieuzasadnione.

Biorąc wszystkie powyższe względy pod uwagę Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

(-) SSO Grażyna Łazowska